

DRÁTOVANÉ nápady

Iva Czyžová

Šikovné
Ruce

GRADA®

Iva Czyžová

Drátované nápady

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz
www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401
fax: +420 234 264 400
jako svou 4560. publikaci

Odpovědná redaktorka Jana Minářová
Sazba a grafická úprava obálky Marcela Veličková
Texty Iva Czyžová
Fotografie Dita Máčová, Radek Vícek, Libor Švehla
Návrhy a realizace projektů Kateřina Smutná, Martina Mervová, Iva Czyžová

Počet stran 64
První vydání, Praha 2011
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2011

978-80-247-3305-0 (tištěná verze)
978-80-247-7129-8 (elektronická verze ve formátu PDF)

Tato publikace vychází za podpory
Botanické zahrady hl. m. Prahy
v Troji

**Botanická
zahrada
Praha**

www.botanicka.cz

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této tištěné či
elektronické knihy nesmí
být reprodukována a šířena
v papírové, elektronické
či jiné podobě bez
předchozího písemného
souhlasu nakladatele.
Neoprávněné užití této knihy
bude **trestně stíháno**.

OBSAH

Úvod	5	Rámeček na fotografie	36
Materiál a pomůcky	8	Lahve oplétané	38
Základy techniky	10	Ošatka se základem v keramické misce	40
Nápady	12	Miska obtáčená s lístečky	42
Jednoduché motivy tvarované v ruce	12	Viněty	44
Svícen na čajovou svíčku	14	Obrázek s panenkou	46
Vajíčka s obrázkem	16	Stromky	48
Stojan na ubrusky	18	Zvonkohra přírodniny	50
Drbátko	20	Zápich přírodniny	52
Adventní dekorace	22	Zápich květinový	54
Křížek	24	Figurky	55
Dráček	25	Dekoratивní koule	56
Lucerna	26	Stínítko na svítidlo	58
Kohout a slepice	28	Koník	60
Věšák na klíče	30	Letadlo	62
Klíčka s ptáčky	31	Autoři	64
Ušatý věšák na náušnice	32		
Držátko na tužky	34		

Milí příznivci drátenického řemesla!

Držíte v ruce společné dílo tří českých autorek – Kateřiny Smutné, Marty Mervové a Ivy Czyžové, které jistě snadno rozpoznáte podle charakteristického rukopisu. Kniha je nástínem možností, jak uplatnit klasickou lidovou techniku i v současné době. Má být hravou inspirací a podnětem k vaší další tvorbě. Ani zdaleka nevyčerpává veškeré možnosti, které tak kreativní materiál, jako je drát, nabízí, ale doufáme, že podnítl vaši fantazii a vzniknou tak další originální díla.

Něco málo z historie

Drát jako takový byl znám již v pravěku. Kování a ve středověku tažení drátu však byla nesmírně namáhavá práce, proto byl vzácný a využíval se především na rytířská brnění a šperky. S rozvojem manufaktur se jeho výroba zjednodušila a stal se dostupnějším. V 19. století to již byl běžný a poměrně levný materiál, který se navíc dobře zpracovával bez potřeby specializovaných nástrojů a zázemí. V této době se ve slovenských horských oblastech, zejména na Spišsku a Kysucku, zabývaly drátenictvím celé rodinné klany, které se takto snažily vyřešit svou extrémní chudobu. Dráteníci opouštěli rodné hory a vandrovali za výdělkem po celé Evropě, docestovali i do Ruska a USA. Vyráběli především užité předměty denní potřeby jako pasti na myši, podložky pod žehličky, různé naběračky a věšáky a ponejvíce oplétali keramické nádoby, buď aby ho spravili, nebo aby ho ochránili před poškozením. Ti nejzdatnější se dokonce v zahraničí usadili a vytvářeli drátenické manufaktury se sortimentem rozšířeným např. o hračky nebo dekorativní předměty. S nástupem průmyslové výroby a novými dokonalejšími technologiemi tyto manufaktury postupně zanikly a drátenické řemeslo začalo upadat v zapomnění.

Renezance drátenictví přišla v posledních pár desetiletích. Prošla však zásadní proměnou. V původní podobě bylo drátenictví jako fyzicky namáhavé řemeslo, vykonávané potulně, výsadou mužů. V současné době se značně zjemnilo, používají se měkčí druhy drátů a drát se často kombinuje s dalšími materiály. Využívá se spíše na šperky nebo výrobky dekorativního charakteru a drátováním se zabývá i velké množství žen.

Nejznámějšími institucemi zaštiťujícími historii drátenictví jsou Regionální muzeum v Jílovém u Prahy a Povážské muzeum v Žilině, Budatínský zámek (v rekonstrukci, plánuje se znovuotevření v roce 2013). Dále existuje Cech českomoravských dráteníků – <http://cech-drateniku.sweb.cz>

MATERIÁL A POMŮCKY

Dráty

Každý dráteník by měl dobře znát vlastnosti jednotlivých druhů drátů a pečlivě vybírat druh drátu nebo typ konečné úpravy podle zamýšleného výrobku. Zejména hlídejte korozi a zdravotní hledisko (např. alergické reakce v přímém kontaktu s kůží – technické vázací dráty nejsou určeny k výrobě bižuterie).

dráty: černý železný,
mosazný, pozinkovaný,
měděný, nerezový
ocelový, měděný
barevně lakovaný

Před začátkem práce je dobré drát tzv. „pohladiť“ – několikrát protáhnout v ruce. Můžete použít kožené chrániče nebo více vrstev flanelových hadříků; silnější dráty protáhneme o hranu stolu nebo rukojeť kleští. Drát změkne a vyrovná se.